

Sygn. akt: I C 2495/19

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 stycznia 2020 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Marek Adamczyk

po rozpoznaniu w dniu 17 stycznia 2020 r. w Toruniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Bank S.A. we W.

przeciwko E. G.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej na rzecz powoda 7187,79 zł (siedem tysięcy sto osiemdziesiąt siedem złotych siedemdziesiąt dziewięć groszy) z maksymalnymi odsetkami za opóźnienie :

- od kwoty 650,26 zł (sześćset pięćdziesiąt złotych dwadzieścia sześć groszy) od 23 lutego 2019r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 650,26 zł (sześćset pięćdziesiąt złotych dwadzieścia sześć groszy) od 23 marca 2019r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 650,26 zł (sześćset pięćdziesiąt złotych dwadzieścia sześć groszy) od 23 kwietnia 2019r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 650,26 zł (sześćset pięćdziesiąt złotych dwadzieścia sześć groszy) od 23 maja 2019r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 650,26 zł (sześćset pięćdziesiąt złotych dwadzieścia sześć groszy) od 23 czerwca 2019r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 650,26 zł (sześćset pięćdziesiąt złotych dwadzieścia sześć groszy) od 23 lipca 2019r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 650,26 zł (sześćset pięćdziesiąt złotych dwadzieścia sześć groszy) od 23 sierpnia 2019r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 650,26 zł (sześćset pięćdziesiąt złotych dwadzieścia sześć groszy) od 23 września 2019r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 650,26 zł (sześćset pięćdziesiąt złotych dwadzieścia sześć groszy) od 23 października 2019r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 650,26 zł (sześćset pięćdziesiąt złotych dwadzieścia sześć groszy) od 23 listopada 2019r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 650,26 zł (sześćset pięćdziesiąt złotych dwadzieścia sześć groszy) od 23 grudnia 2019r. do dnia zapłaty ;

II. w pozostałej części powództwo oddala;

III. zasądza od pozwanej na rzecz powoda 366 zł (trzysta sześćdziesiąt sześć złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

IV. nadaje wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności.

I C 2495/19

UZASADNIENIE

(...) Bank S.A. we W. wniósł pozew przeciwko E. G. w elektronicznym postępowaniu upominawczym o zapłatę kwoty 25726,71zł z odsetkami i kosztami. Dla uzasadnienia swojego żądania wskazał, że 23.01.2018r. strony zawarły umowę pożyczki, która została wypowiedziana pismem z 28.03.2019r. w związku z rażącym naruszeniem przez pozwaną jej warunków – brakiem spłat. Po upływie okresu wypowiedzenia, w dniu 21.05.2019r., całe zobowiązanie zostało postawione w stan natychmiastowej wymagalności. Na dochodzoną kwotę składa się kapitał (23469,66zł), odsetki umowne i karne, wyliczone na dzień sporządzenia pozwu (2222,12zł) oraz opłata za pakiet usług bankowych (34,93zł).

Postanowieniem z 3.09.2019r. referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym Lublin - Zachód w Lublinie przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w Toruniu, wobec stwierdzenia braku podstaw do wydania nakazu zapłaty (k. 5v).

Po uzupełnieniu pozwu (k. 13) przewodniczący zarządził doręczenie jego odpisu pozwaną i zobowiązał ją do złożenia odpowiedzi na pozew w terminie 14 dni (k. 33). Ponieważ określony termin upłynął bezskutecznie, na podstawie art. 339 § 1 kpc sąd wydał wyrok zaoczny na posiedzeniu niejawnym.

Sąd ustalił, co następuje.

W dniu 23.01.2018r. strony zawarły umowę o kredyt gotówkowy i świadczenie usług bankowości elektronicznej. Na jej podstawie powodowy bank udzielił pozwaną kredyt w kwocie 30136,45zł, który miał być spłacony w 60 ratach, płatnych do 22 dnia każdego miesiąca, poczynając od marca 2018r. Wysokość pierwszych 59 rat wynosiła 650,26 zł, zaś ostatniej – 650,36zł. Pozwana zobowiązała się też uiszczać opłatę za pakiet usług bankowych w kwocie 4,99 zł miesięcznie. Na wypadek opóźnienia w płatności rat kredytu strony przewidziały obowiązek zapłaty odsetek w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie.

(dowód: umowa k. 19-21)

Pismem z 28.03.2019r. bank wypowiedział umowę z uwagi na brak spłaty dwóch rat pożyczki.

(okoliczność bezsporna)

Sąd zważył, co następuje.

Przed przystąpieniem do zasadniczych rozważań celowe będzie, w ocenie sądu, wyjaśnienie kilku kwestii o charakterze ogólnym.

Przed wszystkim podkreślić wypada, iż w obecnym stanie prawnym proces cywilny ma charakter kontradyktoryjny, co oznacza, iż ciężar jego prowadzenia (przedstawiania twierdzeń i dowodów) spoczywa na stronach (art. 3 kpc, art. 232 zd. 1 kpc). Sąd ma prawo dopuścić dowód nie wskazany przez strony ale – co do zasady – nie ma takiego obowiązku (art. 232 zd. 2 kpc).

W dalszej kolejności wskazać należy, iż sąd jest bezwzględnie związany, wynikającą z twierdzeń powoda, podstawą faktyczną żądania. Oparcie rozstrzygnięcia na faktach, nie przytoczonych przez powoda, stanowi orzeczenie ponad żądanie (art. 321 § 1 kpc).

Zgodnie z art. 339 kpc sąd może wydać wyrok zaoczny na posiedzeniu niejawnym, gdy pozwany w wyznaczonym terminie nie złożył odpowiedzi na pozew. W takim przypadku przyjmuje się za prawdziwe twierdzenia powoda o

faktach zawarte w pozwie lub pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed posiedzeniem, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa.

Powołany przepis, w brzmieniu ustalonym ustawą z dnia 4.07.2019r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1469 i 2089), ma zastosowanie w sprawie (art. 9 ust. 2 ustawy). Nie zachodzi bowiem wyjątek od zasady aktualności, przewidziany w art. 11 ust. 1 pkt 3, zgodnie z którym sprawy wszczęte przed dniem wejścia w życie ustawy, rozpoznawane w elektronicznym postępowaniu upominawczym, do czasu zakończenia postępowania w danej instancji podlegają rozpoznaniu zgodnie z przepisami w brzmieniu dotychczasowym. Jego literalna wykładnia prowadzi do odkodowania normy stanowiącej, iż „stare” przepisy znajdują zastosowanie do spraw, które zostały wszczęte w elektronicznym postępowaniu upominawczym przed dniem wejścia w życie ustawy (co jest oczywiste) i były rozpoznawane w tym postępowaniu w dniu jej wejścia w życie (na co wskazuje użycie przez ustawodawcę imiesłowu „rozpoznawane”). Gdyby celem ustawodawcy było ustanowienie normy, zgodnie z którą wystarczającym warunkiem stosowania dotychczasowych przepisów byłoby zainicjowanie elektronicznego postępowania upominawczego przed dniem wejścia w życie ustawy, niezależnie od dalszego toku sprawy (jej stanu na dzień wejścia ustawy w życie), treść przepisu byłaby następująca: „sprawy wszczęte przed dniem wejścia w życie ustawy w elektronicznym postępowaniu upominawczym, do czasu zakończenia postępowania w danej instancji podlegają rozpoznaniu zgodnie z przepisami w brzmieniu dotychczasowym” albo też „sprawy rozpoznawane przed dniem wejścia w życie ustawy w elektronicznym postępowaniu upominawczym, do czasu zakończenia postępowania w danej instancji podlegają rozpoznaniu zgodnie z przepisami w brzmieniu dotychczasowym”. W wariantcie pierwszym zbędne byłoby użycie słowa „rozpoznawane” ponieważ wszczęcie elektronicznego postępowania upominawczego (poprzez wniesienie pozwu za pośrednictwem systemu teleinformatycznego) powoduje automatycznie (bez konieczności podejmowania przez sąd jakiegokolwiek decyzji), że sprawa jest w tym postępowaniu rozpoznawana. W wariantcie drugim zbędne byłoby natomiast użycie słowa „wszczęte” albowiem jest oczywiste, że sprawa „rozpoznawana” w dniu wejścia w życie ustawy musiała być wcześniej „wszczęta”. Ponieważ jedna z podstawowych dyrektyw wykładni językowej stanowi, iż żadnego fragmentu tekstu prawnego nie można uznać za zbędny, należy odszukać właściwy cel użycia przez ustawodawcę jednocześnie obu wskazanych słów („wszczęte” i „rozpoznawane”). W ocenie sądu polegał on właśnie na ustanowieniu zasady, iż dotychczasowe przepisy znajdują zastosowanie do spraw, które zostały wszczęte w elektronicznym postępowaniu upominawczym przed dniem wejścia w życie ustawy i były rozpoznawane w tym postępowaniu w dniu jej wejścia w życie. Ponieważ wynik wykładni językowej jest jednoznaczny, a odkodowana przy jej zastosowaniu norma prawna nie pozostaje w kolizji z innymi normami ustanowionymi w ustawie, zbędne jest sięganie do innych reguł wykładni.

Poszczególne przepisy ustawy z dnia 4.07.2019r. wchodziły w życie w czterech różnych datach (art. 17 ustawy). W literaturze wyrażono trafny pogląd, iż na gruncie art. 11 za dzień wejścia w życie ustawy należy uznać dzień wejścia w życie tego przepisu, którego stosowanie wchodzi w rachubę w danej sytuacji intertemporalnej (tak M. Uliasz [w:] Ustawa o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw. Komentarz, pod red. J. Gołaczyńskiego i R. Szostka, SIP Legalis, komentarz do art. 17, nb 5). Przepis art. 1 pkt 114 ustawy, który nadał nowe brzmienie przepisom art. 339 i 340 kpc, wszedł w życie 7.11.2019r. (art. 17 ustawy). W sprawie niniejszej elektroniczne postępowanie upominawcze zostało wszczęte 29.07.2019r., a zakończyło się 3.09.2019r. wydaniem postanowienia o przekazaniu sprawy Sądowi Rejonowemu w Toruniu, wobec stwierdzenia braku podstaw do wydania nakazu zapłaty. W dniu wejścia w życie ustawy sprawa nie była zatem rozpoznawana w elektronicznym postępowaniu upominawczym, co oznacza, iż nie ma do niej zastosowania art. 11 ust. 1 pkt 3 ustawy, a w konsekwencji podlegała rozpoznaniu przy zastosowaniu przepisów kodeksu postępowania cywilnego w brzmieniu nadanym ustawą (art. 9 ust. 2).

Przyjęcie twierdzeń pozwu za prawdziwe, po myśli art. 339 § 2 kpc, nie zwalnia sądu od merytorycznej oceny zasadności dochodzonych pozewm roszczeń. Jak trafnie zauważono w literaturze (K. W.: Wyrok zaoczny oddalający powództwo, Polski Proces Cywilny (...), str. 36 – 39), przyjęcie za prawdziwe twierdzeń powoda oznacza, że stają się one podstawą faktyczną wyroku zaocznego. Odpada zatem konieczność przeprowadzenia postępowania dowodowego co do okoliczności faktycznych, objętych tymi twierdzeniami. Nie oznacza to jednak automatycznego uwzględnienia powództwa. Regulacja art. 339 § 2 kpc nie rozciąga się bowiem na stosowanie prawa materialnego. Sąd pozostaje

zobowiązany do tego aby ocenić zasadność powództwa w świetle jego przepisów i rozstrzygnąć sprawę stosownie do wyników subsumpcji. Warunkiem uwzględnienia powództwa pozostaje zatem aby przytoczony przez powoda - w pozwie lub innych pismach doręczonych pozwanemu – stan faktyczny wypełniał hipotezę właściwej normy prawa materialnego, a zamierzony przez powoda skutek prawny odpowiadał temu, który określa dyspozycja tej normy. Jeżeli fakty, przytoczone przez powoda i przyjęte za prawdziwe, nie uzasadniają roszczenia, z którym wystąpił on przeciwko pozwanemu, sąd oddali powództwo z powodu jego bezzasadności. Sąd oddali powództwo wyrokiem zaocznym również wówczas gdy powód przytoczy fakty, które miałyby uzasadniać jego żądanie w sposób niekompletny, jednakże nie będzie podstaw aby uznać to za wypadek niedochowania warunków formalnych pozwu. Chodzi o sytuację, w której twierdzenia te nie budzą wątpliwości ale nie wyczerpują hipotezy normy prawa materialnego, która byłaby właściwa do oceny żądania. Gdy twierdzenia powoda budzą wątpliwości, konieczne jest przeprowadzenie postępowania dowodowego. Jeżeli w jego wyniku sąd dokona ustaleń faktycznych, które nie będą uzasadniały żądania powoda, a pozwany nadal będzie bezczynny, sąd również wyda wyrok zaoczny oddalający powództwo.

W okolicznościach sprawy sąd przyjął za prawdziwe wszystkie twierdzenia powoda, uzupełniając je w oparciu o przedstawiony dokument (umowę) ponieważ zostały sformułowane nader ogólnikowo. Pomimo tego powództwo nie mogło być uwzględnione w całości, a to z następujących powodów.

Zgodnie z art. 75 c ustawy Prawo bankowe jeżeli kredytobiorca opóźnia się ze spłatą zobowiązania z tytułu udzielonego kredytu, bank wzywa go do dokonania spłaty, wyznaczając termin nie krótszy niż 14 dni roboczych. W wezwaniu bank informuje kredytobiorcę o możliwości złożenia, w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania wezwania, wniosku o restrukturyzację zadłużenia. Wypowiedzenie umowy dokonane bez uprzedniego wezwania do zapłaty oraz pouczenia o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia, jest bezskuteczne (tak Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyroku z 8.08.2019r., I ACa 160/19 i Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z 6.06.2019r., I ACa 1132/18, podobnie Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z 28.08.2019r., I ACa 466/18 i Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku

z 15.04.2019r., I ACa 663/19).

W okolicznościach sprawy powód nie dokonał stosownego wezwania i pouczenia (a w każdym razie nie powoływał się na ten fakt), wobec czego nie doszło do skutecznego wypowiedzenia umowy kredytowej. W konsekwencji powód nie mógł dochodzić zwrotu całej kwoty kredytu, a jedynie tych rat, które były wymagalne na dzień wyrokowania (art. 316 § 1 kpc).

Mając powyższe na uwadze sąd uwzględnił powództwo co do kwoty 7187,79zł, obejmującej sumę rat za okres od lutego do grudnia 2019r. (art. 69 ust. 1 Pr. bankowego) z odsetkami umownymi od dnia następnego po upływie terminów płatności (art. 481 § 1 kc) oraz dochodzoną pozwem sumę opłat za pakiet usług bankowych (art. 110 Pr. Bankowego). W pozostałej części powództwo podlegało oddaleniu jako przedwczesne (w zakresie rat należnych po dniu wyrokowania) lub bezzasadne (w zakresie odsetek za opóźnienie w ich zapłacie).

O kosztach postanowiono przy uwzględnieniu zasady stosunkowego ich rozdzielenia (art. 100 kpc), mając na uwadze, że powód, który wygrał sprawę w 28%, poniósł koszty w łącznej kwocie 1305,97zł (opłata od pozwu 1287zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa 17 zł i koszt uwierzytelnienia odpisu pełnomocnictwa przez notariusza 1,97 zł), zaś pozwana, która wygrała sprawę w 72%, nie poniosła żadnych kosztów.